

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 1. De Beneficiis Secularibus, & Regularibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

Pontifex mandasset alicui provideri in Ecclesia civitatis, vel diocesis Lucan. & Prior S. Mariæ eidem providere vellet, ut esset Rector Ecclesie S. Petri de Vico, contranitentibus Clericis ejusdem Ecclesie, qui Rectorem eligere consueverunt: litem decidurus Pontifex rescripsit: cum mandatum hujusmodi se ad talia non extendat, nec ad rectoriam, vel dignitatem, nostram feratur intentio, cum pro simplici beneficio iussio nostra maneat: Mandamus quatenus tam institutionem hujusmodi, quam excommunicationis sententiam propter hoc latam, denuncies non tenere.

157 Ex hoc textu colliges 1. *litteras*, & *mandata* super beneficiis obtinendis impetrata, esse *ambitiosa*; & hæc eoipso, quod talia sint, esse restringenda. 2. mandatum alicui providendi *usque ad certam summam v. g. 50. aureorum*, non intelligi de provisione *in pensione* (ex quo colligitur nomine *beneficii* in odiosis *pensionem* non intelligi) sed *in beneficiis*; 3. sub nomine *Ecclesiarum civitatis, vel diocesis* in ejusmodi mandatis non comprehendi *Ecclesiam Cathedralis*; Bene tamen si sit de providendo alicui in aliqua Ecclesiarum provincia. Dixi *in ejusmodi mandatis*, nimirum, impetratis super obtinendis beneficiis; quia hæc sunt odiosa, utpote *ambitiosa*; secus in favorabilibus; sic Gloss. *ibid. V. quamvis*. 4. quando mandatum est de alicui providendo *in aliqua Ecclesiarum Provincia*, Pontificem significare, quod hoc casu, & mandato uberiorem impetrandi gratiam facere intendat, quam alio carente illa clausula.

ARTICULUS III.

Quotuplex sit beneficium Ecclesiasticum.

158 **P**rima divisio est in *Regulare*, ac *Seculare*, utrumque rursus subdividitur in *simplex*, & *qualificatum*, seu duplex, ex duplicibus alia sunt *majora*, alia *minora*. Et quoniam his, præter qualitates juris, etiam aliæ frequenter accedunt, ut sunt reservatio, affectio, litis intentio, consignatio in custodiam, alia sunt *reservata*; alia *affecta*; alia *litigiosa*; alia *commendata*. Similiter ex aliis capitibus beneficia quædam dicuntur *manualia*, in-

compatibilia, *collativa*, *electiva*, *patronata*, *monacharia*, *Ecclesia non numerata*, *consistorialia*, *sacerdotalia*, *de mensa*. Quæ sub suis nominibus expressa sæpe habent speciales juris effectus, quibus præmissis.

§. I.

De Beneficiis Secularibus, & Regularibus.

159 **B**eneficium *Regulare* dicitur, quod vi suæ institutionis, seu foundationis regi debet per *Regulares*, ut colligitur ex c. 2. *de Capellis Monach.* *Seculare* autem, quod vi suæ institutionis de consensu Ordinarii administrari debet per Clericos seculares, hoc est, non *Regulares*, nullam scilicet regulam Professos; nisi mutaverit statum, vel qualitatem; quod propterea superadditur, quia beneficium tam seculare, quam regulare quandoque mutat hanc qualitatem, ut de seculari fiat regulare, ac vicissim; id quod colligitur ex c. *Cum de beneficio, 5. h. t. in 6.* ubi Bonifacius VIII. ait: cum de beneficio Ecclesiastico consuetudo Clericis secularibus assignari, provideri mandatur, de illo debet intelligi, quod tanto tempore ab uno vel pluribus secularibus Clericis institutis in eo Rectoribus exitit continuè, ac pacificè gubernatum, ut præscriptio legitima sit completa, etiamsi ante vel post religiosi quandoque ministraverint in eodem. Quando verò scribitur, ut provideatur de aliquo Prioratu alicui Clerico seculari, provideri non potest de Prioratu, qui per religiosos (juxta modum præmissum) est solitus gubernari. Nisi hoc in literis caveatur expressè.

160 Ex hoc colliges, quod beneficium Ecclesiasticum præscriptionem recipiat; secundo, quod possessione continuâ per 40. annos mutetur status, seu qualitas beneficii, ut de seculari fiat Regulare, & e contra; sic Barboza n. 5. Tertio, quod ex aliquorum sententia, ex beneficio Regulari fiat seculare 10. annorum præscriptione, excipiunt, nisi præscriptione 40. annorum de seculari factum sit regulare; tunc enim, ut rursus seculare fiat, præscriptio 40. annorum requiritur, ut docet Vivianus cit. l. i. c. 1. n. 86. Quarto, quod beneficia secularia non possint conferri

ferri Regularibus, quod de beneficio seculari simplici certum est ex *c. cum de beneficio, de præb. in 6. & c. Quod DEI timorem*, de statu Monachorum, ubi in favorem animarum excipitur solum beneficium curatum seculare, quod regularibus conferri possit. Neque in hoc Episcopi dispensare possunt, ut docet Castropal. de Benefic. *D. 1. p. 3. §. 1. n. 5.* Sed & illud jure novo sublaturum esse, testatur Castropal. *cit. n. 10.* extra casum necessitatis; de hoc dicenda à *n. 181.*

161 Circa hoc postremum notandum, quamvis Clerici seculares jure antiquo fuerint incapaces beneficii Regularis adeo, ut nec Episcopus hac in parte dispensare potuerit, ut constat ex *c. cum de beneficio*, cit. jure tamen novo *Trid. Sess. 14. c. 10.* de reform. secularibus Clericis conferri posse beneficium acceptando assumant habitum illius Religionis, & se obligent de professione emittenda. Ex quo fit, beneficium Regulare, administrationem non habens, dari posse his, qui habitum nondum suscipere, modò illum suscipere, & professionem emittere teneatur; sic Barbof. *in cit. locum Trid. n. 10.* Secundò idem dicendum de Novitiis, qui actu ferunt Religionis habitum. Sic Pellizarius in *Manual. Tom. 1. tr. 2. c. 8. n. 9.* quibus positis.

162 Quæres 1. quæ sit præcipua conditio, seu qualitas beneficii Regularis? *ry.* esse hanc, quòd vi suæ institutionis concedatur solis Regularibus, ut colligitur ex *c. cum de beneficio*, de præb. in 6. quòd autem beneficium aliquod sit Regulare, seu conferri debeat solis Regularibus, non sufficit, quòd ejus collatio, vel præsentatio ad Religiosos spectet (vel quòd alicui Religioso Conveniri sit unitum; sed requiritur quòd vel à Fundatore de consensu Episcopi fundatione constitutum sit, ut per solos Regulares administraretur; vel quòd continuò per annos 40. per Regulares sit administratum; sic enim qualitas beneficii regularis præscriptione obtinetur, licet prius fuerit seculare, uti decisum est *cit. c. cum de beneficio.*

163 Quæres 2. quid præsumi debeat in dubio, an beneficium sit regulare, vel seculare? *ry.* quòd sit seculare. Nam hoc est Ecclesiæ favorabilius, cum in ejus administratione liberius procedat, & imi-

tetur Pontificatum, seu Cathedram, quæ est radix beneficiorum, sic Castropal. *p. 2. operis moral. tr. 13. D. 1. p. 2. n. 2.* excipe, nisi sint capellæ fundatæ in Monasterio, quia illæ præsumuntur regulares, nisi per seculares teneri sint solitæ, Rebuffus in praxi beneficiorum, in *procem. n. 6.* vel alteri faveat possessio, cæteris partibus.

Quæres 3. unde judicanda sit possessio, quando dubium est, an ea sit penes regulares vel seculares? *ry.* quòd ex ultimo statu, in quo beneficium vacavit; si enim vacavit ultimò per obitum regularis, regulare censendum est, & possessio Regularibus adjudicanda; si per obitum secularis? secularibus. Nam per statum præcedentem beneficium est in possessione constitutum, adeoque sine clara ratione dimoveri ab illa non debet. Ratio hujus est, quòd hoc Ecclesiæ sit favorabile, cum tali casu in ejus administratione liberius procedat, & imiteretur Pontificatum, seu Cathedram, quæ est radix beneficiorum, sic Castropal. *p. 2. tr. 13. D. 1. p. 2. n. 2.*

Hæc tamen præsumptio non habet locum. 1. Si Capella sit fundata in Monasterio, quod ejusmodi missarum vel obligationum onera per suos Regulares præstanda recipere potest; quia tunc beneficium præsumitur Regulare, nisi pro illo seculares teneantur: sic Rebuffus in Praxi beneficiorum *n. 6. procmii.* 2. Si stante tali dubio beneficium vacet per obitum Regularis. Nam in his inspicitur ultimus status rei; quo casu Regulares sine clara ratione in contrarium à sua possessione in dubio dimoveri non debent; cum tunc sit melior conditio possidentis.

Præter hoc *not.* quòd quamvis in casu dubio beneficium non præsumatur duplex, seu qualificatum, sed simplex, quando illi qualitas est extrinseca, ut contingit in præfenti casu; secùs tamen esse, quando ea est beneficio propria, qualis est beneficium esse perpetuum, ut notat Card. Tusch. *lit. B. n. 63.* vel quando præsumptio in dubio est in favorem Ecclesiæ.

Præter ea, quæ præmissimus, quæres 164 4. an beneficium regulare unius religionis conferri possit Religioso alterius Religionis? *ry.* quòd non ex *Trid. cit. ibi: Religiosis tantum illius ordinis conferantur*; sic Rebuff. *in praxi benefic. de dispens. cum Regularib. à n. 2.* & Frater Emanuel *qq. Regul. tom.*

tom. 1. q. 34. a. 8. Sanchez *cit. c. 29. n. 23.* hoc enim graviter interdicitur *c. cum singula, de prebend. in 6.* ibi: *prohibemus insuper, ne Prioratus, vel Ecclesia, aut administrationes, seu officia unius monasterii, consulta per eisdem Monachos gubernari, committantur deinceps, absque Sedis Apostolica autoritate, alterius Monasterii Monachis si unum ab altero non dependet;* & ideo Pontifex non est solitus concedere Regularibus gratiam assequendi beneficium alterius Ordinis, nisi *transferendo* illum ad Monasterium, ad cuius collationem beneficium assequitur; ita Sanchez *cit. n. 30.* nec duobus Religiosis diversorum Ordinum esse integrum beneficia sua regularia permutare, etiam de licentia suorum Prælatorum, quia neuter est beneficii alterius capax; ita Sanchez *cit. n. 31.*

166 Quæres 5. an beneficium regulare, habens administrationem, dari possit solum his, qui professi sunt? affirmativam sequitur Barbosa *in cit. locum Trid. n. 11.* Et hoc ita verum esse vult Fagnanus in *c. cum causam, de elect. n. 23.* ut nec consuetudine contrarium induci possit, eo quod talis consuetudo sit irrationabilis, & contra bonos mores, *c. nemo,* & *c. Presbyteros, 16. q. 1.* & hæc inhabilitas nec potest præscribi, cum sit contra legem divinam, & naturalem, ut docet Fagnanus *cit.* & Ancharanus.

Ex hoc deducitur juxta horum resolutionem, non professum assumi non posse ad Abbatiam, Prioratum, vel administrationem Ecclesiæ Regularis, idque sive per viam electionis, sive collationis; Sic Fagnan. *c. cum causam de elect. n. 11.* probans variis Decretis Canonum ibi videntis; & *n. 13.* addens, requiri expressam professionem, nec sufficere tacitam, *c. nullus,* de Regularibus, ubi sermo est de Abbate; & Clement. *ne in agro, §. Sanè* de statu Monach. ubi idem dicitur de Prioratu, & administr. Excipit tamen Episcopos seculares, qui licet professi non sint, præfici possunt Regimini Ecclesiæ Regularis. Sic Fagnan. *cit. n. 17.* idque propter excellentiam, & utilitatem dignitatis Episcopalis.

In subsidium verò (ut si deficiant Regulares, aut necessitas urgeat, puta, quia idonei non reperiuntur) beneficia regularia secularibus, & contra conferti pos-

se, probatur per *c. inter quatuor, de Religios. domib. sic Reginald in praxi fori panit. l. 30. tr. 3. n. 158.* Tunc autem dicuntur dari in subsidium, si in uno Monasterio non sit persona habilis, vel capax, petatur ex alio ejusdem Ordinis; si nec hoc fieri queat, supponatur Regularis diverſi Ordinis; & denique, si nec hoc fieri possit, secularis. Sic Abbas, quem refert & sequitur Azor p. 2. l. 3. c. 26. q. 5. & colligitur ex *c. Relatum,* ne Clerici, vel Monachi

Circa præmissam opinionem notandum, textum Concilii Trident. Sess. 14. de Reform. c. 10. sic habere: *regularia beneficia, in titulum Regularibus professis provideri consueverunt, cum per obitum, aut resignationem, vel aliâ illa in titulum obtinentis vacare contigerit, religiosi tantum illius Ordinis, velis, qui habitum omnino suscipere, & professionem emittere teneantur, & non aliis, ne vestem lino, lanâque contextam induant, conferantur.* Ex quo colliges, quæ dicta sunt n. 166. intelligenda de beneficiis regularibus in titulum professis provideri solitis. Nam de his expressè loquitur Tridentinum.

Not. 2. cum in *c. Nemo, 16. q. 1.* dicitur: *Nemo potest & Ecclesiasticis obsequiis deservire, & in monastica regula ordinariè persistere: ut ipse monasterii districtiorem teneat, qui quotidie in monasterio Ecclesiastico cogitur permanere!* & in *c. Presbyteros, 38. ead. c. & q. Presbyteros, Diaconos, cæterosque, cujuslibet ordinis, Clericos, qui Ecclesiis quoquo modo militant, Abbates per monasteria esse non permittas: sed aut admittas Clericatus militiam, monasticis non provehantur ordinibus; aut, si in Abbatis loco permanere decreverint, Clericatus nullatenus permittantur habere militiam, datâ ibidem ratione, quia congruum est, si, cum unum ex his, præ sui magnitudine, diligenter quis non possit explere, ad utrumque judicetur idoneus: in neutro tamen, exprimi, contrarium esse contra legem divinam, & naturalem; & ideo rectè præscriptioni in contrarium subjecta esse.*

Not. 3. non tantum Religiosum unius Religionis, esse incapacem beneficii regularis alterius religionis; sed nec beneficiorum regularium alterius Monasterii, etiam ejusdem ordinis; ita Sanchez l. 7. moral. c. 29. n. 29. Castropalaus tom. 2. tr. 13. D. unica, p. 3. §. 1. n. 4. & alii. Prima pars

Pars constat ex Trid. relato *supr. n. 167.* Secunda verò, ex *c. cum singula, §. prohibemus*, de præbendis in 6. ibi. *Prohibemus insuper, ne Prioratus, vel Ecclesia, aut administrationes, seu officia unius monasterii, consuetæ, per eosdem Monachos gubernari, committantur deinceps, absque auctoritate Sedis ejusdem, alterius monasterii Monachis gubernanda; nec hæcenus commissa, dimittantur eisdem:* Sed per eos, ad quos pertinent, liberè ordinentur. *Cum illis non liceat habere locum in diversis monasteriis, quorum unum ab alio non dependet; nec aliorum monasteriorum (nisi Canonice transferantur ad ipsa) Prioratus, Ecclesias, administrationes vel officia gubernare.* Qui verò contra prohibitionem præsentem prædicta de cætero alienis Monachis commiserint, vel dimiserint jam commissa: *eà vice, ordinandi de ipsis, sint potestate privati; & de eis per diocesanos (si exempta non fuerint) alioquin, per Sedem Apostolicam, ordinentur. Illi autem, qui ea suscipere, vel suscepta præsumserint detinere, reddantur ineligibiles, ipso jure.*

170 Ex hoc textu sequitur 1. si beneficium regulare sit solitum administrari per Religiosos alicujus Conventus, non posse Religiosis, *tametsi ejusdem Ordinis sint*, conferri, si unus Conventus non sit dependens ab altero; sic etiam Castropalaus cit. ubi rationem dat, quia Religiosi illius Conventus, non possunt *jure habito ad beneficium* privari: ac sic, stante solum hac ratione, à Regularibus illius Conventus possent liberè eligi; quod videtur contra textum in dicto *§. prohibemus*, ubi *cum illis non liceat habere locum in diversis monasteriis, quorum unum ab alio non dependet*, 2. Religiosum unius monasterii, non posse, etiam *ejusdem Ordinis*, sed *diversis monasterii* Prioratum, Ecclesiam, Administrationem, vel Officium gubernare, nisi Canonice ad illud translatus sit, constat ex claro textu in *§. prohibemus, supr. n. 169.* Tertio, Religiosum, qui (contra prohibitionem in eo *§. contractam*) ejusmodi gubernationem suscipere, aut susceptam reunere, præsumserit, *ipso jure ineligibilem reddi*; eos verò, qui ei comittunt, vel commissum non revocant, *eà vice* jure ordinandi de ipsis, esse privatos, & ordinandi potestatem devolvi ad Superiorem. Et ideo *neq. Moniali*
Tom. III.

unius monasterii, sine dispensatione Pontificia, committi potest, officium vel administratio, alterius monasterii, etiam ejusdem Ordinis, sub pœnis ante relatis, sed de his plura in seqq. à *n. 182.*

Not. 4. Beneficium *seculare*, manere 171
re *seculare*, licet ejus collatio, vel præsentatio spectet ad Regulares; tum quia hæc non est præcipua qualitas, unde beneficium verè sit *regulare*, vel *seculare*, ex dict. *n. 162.* tum quia utrumque jus à Regularibus præscribi potest contra beneficia secularia, ut rectè notat Sanchez *l. 7. moral. c. 20. n. 13.* Quare nec ex eo, quòd aliquod beneficium *unitum* sit alteri beneficio regulari, rectè arguitur, illud esse *regulare*, ut dicemus infra; qualiter contingeret; si utriusque unio foret æque principalis; de quo infra; sic Zerola in *praxi Episcop. p. 2. V. Beneficium, dub. 12.* & alii.

Not. 5. ex dictis hæcenus concludi, 172
beneficium dici *regulare* duplici titulo; nimirum vel institutione, vel legitimâ præscriptione, ut notavimus *supr. n. 159.* Constatenim ex *c. cum de beneficio. 5. h. t. in 6. relato supr. n. eod.* Ubi notandum, quando ibid. dicitur, *non ob stare illi præscriptioni*, quâ legitime finitâ, beneficium mutat qualitatem (*de regulari transeundo in seculare, vel econtra*) quòd in *cit. c. 5.* dicatur: *Etiamsi Religiosi antè, vel post, quandoque ministraverint*; debere intelligi, *ante inchoatam præscriptionem*; nam, si post inceptam præscriptionem contra beneficium regulare, quandoque rursum in eod. ministrant Religiosi, præscriptio interrumpitur, & non erit legitima; quia textus dicti. c. petit tempus *continuum*, ut ibid. notat Glossa V. *Continuè*; 2. quia continuam ministrationem *pacifecè*; quod non verificatur, postquam in eod. beneficio regulari, contra quod seculares Clerici præscriptionem inceperunt, denuò ministrarunt Regulares.

Si opponas, quòd textus dicat, *neq. 173*
præscriptioni obesse, etiamsi post illam quandoq; in illis beneficiis ministraverint; ergo non interrumpitur præscriptio, per ministrationem Regularium in beneficio regulari, subsecutam, post inceptam à Secularibus præscriptionem. R. illa verba *etiamsi post quandoque ministraverint*, intelligi, *post præscriptionem completam*, si
F non

non denuò ministrarunt per tot annos, qui ad novam præscriptionem, contra priorem, requiruntur. Dum enim dixit textus, *vel post* intelligitur, dum tamen administratio illa post completam proscritionem non duravit alio quadragenario tempore; administratio quippe præcedentis temporis extinguitur præscriptione illâ quadragenariâ sequenti: administratio autem prædictam præscriptionem subsequens, non aufert jus ex ea præscriptione acquisitum, nisi tanti temporis sit, quantum satis est ad novam aliam præscriptionem inducendam; Sic Gloss. *ibid. V. post.* & *ibi Francus n. 6. Felin. c. in nostra Coroll. 40. n. 41.* Paulò post princ. de rescriptis.

174 Ex hoc *Not. 6.* ut beneficium, naturam mutet præscriptione, ac fiat de seculari regulare, vel econtra, plures conditiones de jure exiguntur; primò, ut beneficium illud, *per tempus jure præscriptum*, fuerit administratum à Regularibus, si fuitulare; vel econtra de quo *V. n. 159. & 175.* Deinde, ut illi Administratores beneficii fuerint in eo instituti, de quo *n. 178.* & quidem tanquam Rectores; & non meri Vicarii, de quo *V. ibid.* Tertio, ut administratio fiat à Regulari, tanquam *beneficii regularis*, de quo *V. n. 179.* Quarto, ut conferens beneficium, procedat ex intentione beneficio imprimendi statum illum, quem exprimit ut dicemus in seq. Quintò ut Possessor procedat bonâ fide, hoc est, ut Regularis, Ecclesiam, in qua ministrat, nesciat esse secularem; vel seculares, esse regularem, quia possessor malæ fidei nullo tempore præscribit, *c. Vigilanti*, de præscript. *c. Possessor*, de reg. *juris in 6.* ita Sanchez *cit. l. 7. c. 29. à n. 16.* quibus positis:

175 Quæres I. quantum tempus jure præscriptum sit, ut præscriptione beneficium mutet statum? hoc est, ut de regulari transeat in seculare, vel econtra? *scilicet* ut beneficium de seculari fiat regulare, propterea, quòd administratum sit per Regulares, sufficere tempus 40. annorum, ita communis. Nam præscriptio; etiam contra Ecclesiam, censetur legitima, quantum est ratione temporis, si sit quadragenaria, constat ex *c. de quarta 4. de præscript. ibi: Clericus, ab impetitione Episcopi, quadragenaria præscriptione temporis, se tueri pos-*

se videtur; & c. ad aures 6. eod. ubi Alexander III. postquam dixisset: *jure divino, & humano, meliorem esse conditionem possidentis*, litem contra Ecclesiam, ab alia contentam in causa decimarum, pro Possessore resolvit, causam reddens: *quia quadragenaria præscriptio omnem prorsus actionem excludit.* Et ideo etiam, Ecclesia, licet aliàs curata, sufficienter probatur non curata, si spatio quadragenario, tanquam non curata, collata fuit; sic Glossa in *c. cum de beneficio, de præbend. in 6. V. juxta modum*, & Azor *p. 2. institut. moral. l. 3. c. 26. q. 3.* Gonzalez *ad 8. reg. Cancellar. Glossa 7. n. 8.*

Dixi, ut beneficium seculare, transeat 176 in regulare, requiritur possessionem administrationis quadragenaria, quæstio est, an idem tempus necessarium sit, ut beneficium regulare transeat in seculare? sufficere in hoc casu decennium, est aliquorum sententia, ut retulimus *supr. num. 160.* cum annexa inibi exceptione, & sic etiam resolutum esse à majori parte Auditorum Rotæ (prout habetur in decisionibus ejus, tit. de præbendis, in antiquis, *decis. 31. n. 1.* & in novis, *decis. 2. n. 1.*) refert Sanchez *cit. n. 17.* Sed magis fundata videtur sententia, quæ, ut regulare beneficium fiat seculare, requirit idem tempus, quòd jure exigitur, ut seculare transeat in regulare; ratio mihi esse ex eo, quia textus in *c. cum de beneficio* (relato superius 159.) loquitur eodem prorsus modo de præscriptione in utroque eventu, petens præscriptionem legitimam; imò prius locutus est de beneficio seculari, dicens exiguntur, ut seculare sit, fuisse administratum per seculares tempore sufficienti ad legitime præscribendum, & postea descendens ad explicandum quando sit regulare, sic ait: Prioratus, qui per Religiosos juxta modum præmissum est solitus gubernari; ergo si in priori parte intellexit textus de præscriptione decennali, in posteriori quoque de eadem intellexit, vel in utraque de quadragenaria. Quippe id sonant ea verba, *juxta modum præmissum*, ita tenent Gloss. in *c. cum de beneficio, V. Legitima*, Gonzalez *cit. gloss. 7. n. 36.* Azor *cit. Felin. & complures alii.*

Not. autem, dum dicitur, præscribi 177 beneficium, non esse intelligendum de beneficii titulo (nam iste non acquiritur præscriptione ut *supr.* dictum est; sed solum
Canon-

Canonicâ institutione) sed de statu, nimirum, ut de seculari evadat regulare, vel econtra; sic Felinus c. in nostra, de Rescript. n. 44. Not. 2. in quaestione, an, ut præscribatur status beneficii, requiratur in præscribente titulus? responderi cum distinctione, videlicet, non exigi titulum, cum præscribitur, seu inducitur beneficii status secularis; quia hæc præscriptio conformatur juri communi, quo attento quodlibet beneficium præsumitur *seculare*, ut diximus n. 163. secus, si præscribitur status *regularis*, & agatur de præjudicio diocœciani; ita Dominicus in c. cum de beneficio, n. 10. Francus, n. 9. & alii.

178 Dixi, n. 174. ad hoc, ut præscriptioni status beneficii locus sit, requiri, quod ejus possessor in illo sit institutus; nam hoc exigi in casu dictæ præscriptionis, apertè colligitur ex cit. c. cum de beneficio, ibi: quod tanto tempore, ab uno, vel pluribus secularibus Clericis, institutis in eo Rectoribus, extitit continuè, ac pacificè gubernatum, ut præscriptio legitima sit completa; sic Gloss. ibid. V. institutis, & plures alii, ubi nota institutionem hic accipi largè, prout etiam convenit collationi, vel alteri modo Ecclesiæ providendi, ut notat, Rebuffus in Concordat. rit. de Collationib. §. volumus. V. regularia. Hinc nullum beneficium regulare transit in seculare, licet secularis Clericus in eo ministraverit, etiam per 40. & plures annos, si hoc fecit solum, ut Vicarius, vel Clericus conductitius; quia sic non verificatur, quod in tanto tempore ministraverit, in eo institutus Rector, quod tamen exigitur, ut constat ex allato textu, ex quo patet etiam ad 2. conditionem à nobis ad effectum dictæ præscriptionis requisitum in n. 174.

179 Quæres 2. qualiter ad hujusmodi præscriptionem requiratur, quod beneficium v. g. *seculare*, contra quod præscribendus est status *regularis*, sit administratum à Regularibus, ut regulare? vel tanquam à Regularibus? R. ad hoc opus esse, quod, si beneficium prætenditur *regulare factum præscriptione*, possessor ejus fuerit institutus in illo beneficio tanquam *regulari*, si prætenditur *seculare*, quod possessor ejus fuerit institutus in illo tanquam *seculari*; ita Sanchez cit. n. 22. & Castropalaus som.

Tom. 111.

2. tr. 13. D. 1. p. 3. §. 4. n. 5. ratio videtur esse ex eo, quod aliàs possessor non procederet bonâ fide, si sciens beneficium, esse *regulare*, in illo, tanquam *seculari*, vellet institui; aut econtra: & ideo prædicti Authores exigunt etiam, quod instituens, tanquam *regulare conferat*, ut, quod seculare fuit, transeat in regulare; & econtra; si enim non fieret intentione mutandi statum beneficii per alterius institutionem in illo; jure tituli, sed nudæ administrationis, Vicariæ, vel Commendæ, non mutaret naturam; sic Rebuffus cit. §. quartò requiritur, Azor p. 2. l. 3. c. 16. q. 3. & alii. Ex hoc fit, quod beneficium seculare non evadat regulare, si administraretur à Regularibus tanquam seculare, & instar secularium Clericorum, qualiter fieret, si beneficio seculari præficeretur Regularis, non jure tituli, sed, ut dixi, Vicariæ, vel Commendæ; vel ex dispensatione, aut in subsidium, de quo superius. Et ideo in conferente requiritur animus, mutandi statum talis beneficii, ut rectè notat Sanchez cit. n. 25. quibus præmissis.

Quæres 3. an procedat universaliter, 180 quod secularibus non possint conferri beneficia Regularia? R. quod non, nam. 1. spectato jure Novo CC. Trid. Secularibus conferri possunt beneficia regularia, quæ administrationem non habent; sed cum hac limitatione, ut simul assumant illius religionis habitum, ac se obligent ad emitendam professionem; de quo jam diximus n. 161. dixi simul, nimirum, dum acceptant beneficium, nam sub hac obligatione Trit. Sess. 14. de Reform. c. 10. beneficium regulare secularibus concedit, ut notat Sanchez cit. l. 7. c. 4. n. 24. Unde ulterius sequitur, etiam Novitio, jure novo, conferri posse beneficium regulare, carens administratione. Nam juxta Tridentinum Sess. 14. de Reformat. cap. 10. potest dari beneficium regulare nondum professis, imò his, qui habitum nondum suscepere, modò habitum suscipere, & professionem emittere teneantur; Sic dicitur ibi: *regularia beneficia, in titulum, regularibus professis, provideri consueverunt, eam per obitum, aut resignationem, vel aliàs, illa in titulum obtinentes, vacare contigerit, religiosis tantum illius Ordinis, vel iis, qui habitum omnino suscipere, profes-*

F 2

professionem emittere teneantur, & non aliis, ne vestem lino, lanæque contextam induant, conferantur, & ita Congregatio Cardinalium declaravit, Clericis secularibus posse conferri dicta beneficia regularia per ordinarios Collatores, *inconsulto Papa*, dummodo habitum suscipere, & professionem emittere omnino teneantur: quam declarationem refert Gonzalez *in regulam 8. Cancell. gloss. 8. n. 78.*

181 *Not.* tamen: quando dicitur, etiam in Clerico seculari, cui beneficium regulare, administratione carens, confertur, exigi assumptionem habitus, & obligationem, exactâ probatione, faciendi professionem, posse dubitari, an sufficeret obligatio aliunde contracta, v.g. ex voto, quod talis emiserat, ingrediendi Religionem, ac eam provitendi? vel orienda ex nova conventionem cum conferente illi beneficium? R. cum Sanchez cit. non intelligi de obligatione, qua quis ratione solius voti teneatur Religionem ingredi, aut in ea perseverare (nam hæc obligatio voti, solum Deum respicit) sed de obligatione, quæ respiciat etiam forum externum ex facta conventionem; qualiter beneficia curata non Sacerdoti concessa important obligationem, intra annum accipiendi Sacerdotium, per *c. Licet Canon*, de Elect. in 6.

182 Quæres 4. an Regularibus conferri possint beneficia secularia? de hoc aliquid diximus n. 160. pro cujus expositione *not.* 1. quæstionem procedere de beneficiis secularibus; nam, an, & qualiter Religiosus unius ordinis capax sit beneficiorum etiam regularium alterius ordinis; vel ejusdem quidam ordinis, at non ejusdem *Conventus*, sed diversi, diximus à n. 165. & 169. Ubi nota, posse in hoc casu moveri quæstionem, an, si contingat fundari novum Monasterium Virorum, vel mulierum, ac ex uno Monasterio transmitti duos vel tres Regulares ad illud novum, unus vel una eorum jure capax sit, ut per electionem habeat, *administrationem, officium, vel Superioritatem illius novi Monasterii, sine dispensatione?* R. posse 1. suppositâ translatione illius canonicè factâ; constat hoc ex dict. n. 169. in *f. prohibemus*, ibi: (*nisi canonicè transferantur ad illa*) posse. 2. Si novum sit dependens ab altero, constat ex eod. *f.* ibi: *quorum unum ab alio non dependet.*

Difficultas est, an, si, quis ad novum Monasterium inchoandum cum 2. 3. vel pluribus Sociis venit, ac eidem legitime Præfectus, tandemque defunctus est, unus, vel una ex illis Sociis eligi possit ad illam præfecturam, vel gubernationem dicti Monasterii jam perfectè constituti cum observantia regulari? R. si talis retinet jus prioris Monasterii, à quo novum illud independens est, non esse canonicè eligibilem, & si factam nihilominus electionem recipiat, ac retineat, ipso jure reddi ineligibilem, ac eligentes pro illa vice privari potestate eligendi, sicut & hos, qui talem electionem ordinant. Ratio 1. partis est ex *c. cum singula, de præbend. in 6. f. prohibemus*, relato *supr. n. 169.* ibi: *illis non liceat habere locum in diversis Monasteriis*, quod tamen fieret, si retineret jus prioris Monasterii, & simul haberet jus gubernationis novi à priore independentis, nam retento jure prioris hoc ipso deficit ratio translationis canonicæ, cum hæc extinguat jura in priori Ecclesia, vel Monasterio, à quo, antè habita: ratio reliquorum est ex eod. *f. prohibemus*, relato n. 169.

Dices in *f. prohibemus* solum dici, 184 eum esse ineligibilem, cui retento jure veteris Monasterii, seu cui non canonicè translato, commissâ est gubernatio alterius Monasterii ab illo independentis; ergo hæc pœnalis dispositio extendi non debet ad eligentes, & ordinantes electionem, sicut nec ad conferentes, vel confirmantes. R. Cum Sanchez cit. l. 7. c. 29. n. 29. Rebuffo *ibid.* relato, nomine electionis in eo textu comprehendi quemcunque modum collationis illius beneficii. Quare, quamvis regulariter, nomine electionis, non veniat collatio: fallit nisi sit eadem ratio, ut contingit in hoc casu, mentio autem electionis facta est, quia frequentius fiebant electiones in Monasteriis, *c. Monachi in fin. de statu Monachorum*. Nec poterit in hoc Legatus Pontificis dispensare absque speciali commissione, ut bene ait Rebuffus *ibid. n. 2.* quia textus ille dicit, *absque Sedis Apostolicæ Licentia*. Deinde textus expressè loquitur non tantum de electis, sed etiam, qui talem gubernationem illis committunt vel ordinant; & sic commissâ non revocant; quod sanè pertinet ad eligentes, confirmantes, confe-

ren-

rentes, nec commissâ revocantes; quod propriè est Ordinariorum.

185 Reducendo jam ad Quæstionem propositam Not. 2. Regulares, etiam Novitios, posse assumi ad Episcopatus, constat i. exc. unico 18. q. 1. ibi: *statutum est, & rationabiliter, secundum Sanctos Patres à Synodo confirmatum, ut Monachus, quem canonica electio à jugo regula monastica professionis absolvit, & sacra Ordinatio de Monacho Episcopum facit, item c. si Abbatem. 36. de Elect. in 6. ibi: si Abbatem, Ecclesiæ Romanæ immediatè subjectum, in vestrum Episcopum elegistis, reprehendi exinde nullâ ratione potestis.* Idem habetur in c. quorundam, c. si Religiosus, c. nullus religionis, eod. in 6. & Clem. 1. eod. in fin. Quoniam autem per hæc jura conceditur, quòd Religiosus extra suum Ordinem assumi possit ad dignitatem Episcopalem, & nomine Dignitatis Episcopalis communiter comprehenditur qualibet Prælatura, curam animarum habens, plures volunt, dictam concessionem extendi, ut Regularis etiam ad eas, absque ulla dispensatione, eligi possit, sic Joan. Andr. in c. si Religiosus, Francus, Imola, & alii cum Sanchez cit. l. 7. c. 29. n. 33. qui tamen excipit Regulares Mendicantes, ut hi, absque dispensatione Pontificis, non possint assumi ad Prælaturas curatas extra suum Ordinem, Cathedralibus inferioribus.

186 Contrarium tamen, quoad Prælaturas curatas universaliter docet Castropalaus tom. 2. tr. 3. D. 1. p. 3. §. 1. n. 7. nimirum, nullum Religiosum, absque Pontificis dispensatione, posse admoveri ejusdem Prælaturis Episcopatu inferioribus; rationem dat, quia in Episcopatu est specialis ratio, tum propter ejus dignitatem in gradu perfectionis, ob quam dicitur Episcopus religiosior Monacho, ut tradit Gloss cap. nullus religiosus de elect. in 6. & colligitur ex c. ex multa, de voto; Tum quia Episcopatus à beneficio regulari, & seculari abstrahit, eaque de causa in Clement. 1. de electione dicitur: *per hoc autem non intendimus prohibere, quin Religiosus in Episcopum secularis, vel cujuslibet regularis Ecclesiæ licitè possit eligi: ergo tacite insinuat, respectu Prælatiæ secularis, quæ Episcopatus non sit, prohibitionem integram manere; & ita defendit*

Suarez tom. 4. de Relig. lib. 3. cap. 19. fine n. 27. Et hoc, quoad Mendicantes certum est per Extravag. Dispensis, de postulatione Prælat.

Not. 3. Regulares, jure antiquo, absque ulla dispensatione, fuisse capaces beneficii curati secularis, ita Sanchez. cit. n. 35. dicens, esse sententiam frequentissimam. Probatur ex c. Quod DEI timorem 5. de statu Monachorum, ibi: licet autem in Lateranensi Concilio de Monachis caveatur, ne singuli per villas, & oppida, per quascunque parociales ponantur Ecclesiæ &c. quia tamen istud de Canonibus Regularibus specialiter non cavetur, quia, eis à Monachorum consortio non pudentur seiuncti, regula tamen inserviunt laxiori, & per antiquos Canones etiam Monachi possunt ad Ecclesiarum paroczialium regimen, in Presbyteros ordinari, & quo debent prædicationis officium (quod privilegiatum est) exercere.

Ex hoc textu sequitur. 1. Canonicos Regulares, jure antiquo, fuisse simpliciter capaces beneficii curati secularis, imò & Monachos, causâ prædicationis 2. Ad hoc non requiri licentiam Episcopi, ut tradit Sanchez cit. n. 35. Probat hoc textus c. in Parochia 61. quæst. 1. ubi Monachus, ad beneficium parochiale præsentatus, admitti mandatur ab Episcopo, nulla factâ dispensationis mentione, & in cap. quod DEI timorem, de statu Monachorum dicitur: *posse Monachos ad Ecclesiarum parochialium regimen in Presbyteros ordinari: si autem dispensatione Episcopi indigerent, nequaquam de illis diceretur posse in Presbyteros ordinari, quia non dicitur fieri posse, quod extraordinario remedio, quale est dispensatio, indiget, ut rectè dixit Innocent. in c. Pastoralis, n. 1. vers. renuntiatum, de causa possess. & propriet.*

Nec obstat, dici à contrariis, quòd jus, prohibens beneficia secularia conferri Regularibus, nihil excipiat, nisi Episcopatum, nam contrarium constat ex c. quod DEI timorem, ibi enim excipiuntur etiam secularia curata, licet omnino procedat in beneficiis secularibus, quæ simplicia sunt, nam hæc nunquam conferri possunt Regulari, ex c. cum de beneficio, de præbend. in 6. nec ulla quoad hæc invenitur exceptio, sicut quoad curata, in c.

quod DEI timorem, ubi, cum solum excipiantur curata, tacite negantur simplicia, ita communis cum Suarez tom. 4. de Relig. l. 3. c. 19. n. 26. Azor. p. 1. l. 12. c. 19. q. 3. & aliis. Nec etiam obstat Bulla Pauli IV. quâ omnes Regulares privavit beneficiis secularibus, per ipsos acquisitis, nam ea ipsa deinde per Pium IV. reducta est ad jus commune antiquum, teste Sanchez cit. n. 35. Quando autem dicimus, *necessariam non esse dispensationem Episcopi*, intellige, *ut vivat extra claustrum, & disponat de fructibus beneficii*, secus est, si collatio, institutio, vel confirmatio ad eum pertineat, tum enim consensus ejus necessarius est, quem importat talis actus.

190 Licet autem in casu, quo Religiosus assumitur ad beneficium seculare curatum, non requiratur licentia Episcopi, prout dictum est, *requiritur tamen licentia proprii Superioris*, per c. *si Religiosus* 27. de election in 6. ibi. *si Religiosus* (cujus arbitrium non ex sua, cum velle, vel nolle non habeat: Sed ex illius, quem vice DEI supra caput suum posuit, & cujus imperiole subjecit, voluntate dependet) electioni de se ad prælationem aliquam extra suum Monasterium, vel suam Ecclesiam celebratâ, *sui Superioris, qui dari ipsam valeat, non petitâ licentiâ, & obtentâ, præsumpsit consentire: consensus sic præstitus non teneat, & in pœnam præsumptionis illius, electio eadem, ipso factô, viribus vacuetur omnino.*

191 Si petas, an ad hoc requiratur licentia Superioris *simul cum Conventu*? R. quod non, ex dict. c. 27. §. *quia verò*, ibi: *quia verò, utrum Religiosus*, consentiendi electionibus de se factis, & ad Prælationes, ad quas electi fuerint, transeundi, *à suis Superioribus, sive fratrum consilio, licentia dari possit?* cum jura super hoc sint varia, *dubitatur interdum.* Nos, ad hujusmodi dubitationem tollendam, & ut Ordinationes Ecclesiarum, ac Monasteriorum, in quibus tales electi extiterint, celerius & facilius valeant expediri: *Decernimus, ut iidem Superiores (suis irrequisitis Conventibus) electis hujusmodi consentiendi, & transeundi, liberam dare valeant facultatem.* Sed circa hoc ipsum plures occurrunt dubitationes. I. An sufficiat licentia *generalis* per Superiorem

data Regulari? ut consentiat suæ electioni, *quandocunque* electus fuerit, 2. An specialis? 3. An cujuscunque Superioris? 4. An dispensatio Episcopi? 5. An Regularis indigeat licentiâ sui Superioris, ut consentiat electioni ad summum Pontificatum de se factâ? 6. An opus habeat novâ licentiâ, ubi jam semel beneficium curatum cum Superioris licentiâ recepit: si novum offeratur? 7. Quid faciendum, si Prælatus nolit petitam licentiâ ad acceptandum concedere?

Ad 1. R. negativè ex Clem. ultima, 192 *de Elect.* ibi: cum concessa Religioso à Superiore suo licentia, *ut electioni, vel provisioni (si quam de ipso contigerit fieri) suum dare possit assensum*, ambitionis vitio viam paret, *nullius eam existere volumus firmitatis, not.* autem verbum *provisio* supponere *pro quocunque provisionis modo*, per electionem, præsentationem, postulationem &c. Sic Gloss. ibid. V. *Provisioni.* Ad 2. respondet negativè Sanchez cit. c. 29. n. 60. quòd etiam hic subesser eadem ambitionis ratio, propter quam in dict. *Clement. ult.* reprobatur licentia *generalis*, hinc probabilius est, requiri licentiâ consentiendi *tali electioni, quæ de ipso est facta in tali Ecclesia*, sic Gloss. in cit. *Clement. V.* *nullius*, quamvis aliqui censeant, sufficere licentiâ ad eam dignitatem sub conditione, *si jam esset electus ad illam.*

Ad 3. ex pluribus Doctorum opinio- 193 nibus placet illa, quæ docet, sufficere licentiâ Superioris immediati illius Conventus, de quo est Religiosus sic electus, nisi aliud habeant constitutiones proprii Ordinis, nam sic verificaretur sufficienter, quòd non consentiat provisioni de se factæ *sine sui Superioris petita, & obtentâ licentiâ*, prout exigitur in c. *si Religiosus*, de quo n. 190. dixi, *nisi aliud habeant Constitutiones Ordinis*; Sic in Societate Jesu nequit Generalis electioni, de se factæ in Episcopatum, consentire absque licentiâ Societatis, quam ipsa minimè præstabit, sicut nec Generalis, quando aliquis ex particularibus eligitur, nisi compellat præceptum Pontificis, ut habetur 9. *parte constitut. cap. 4. §. 5. 6. fin.* Quòd tamen intelligendum est, *quantum ad eos Episcopatus, quibus honor, & opes annexantur*: quippe ad acceptandos, his destitutos,

fitutos, & quibus non honor, sed onus, non opes, sed paupertas maxima inest (quales sunt Patriarchatus, & Episcopatus Æthiopiæ, & similes) posset Præpositus Generalis Societatis licentiam concedere, ubi, acceptare, referret multum ad DEI obsequium: De his enim verificatur illud Pauli 1. ad Tim. 3. qui Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat, quem locum explicans D. Greg. 1. parte Pastoralis c. 8. sic ait? *Tunc laudabile fuit. Episcopatum quarere, quando per hunc, dubium non erat, quempiam ad supplicia graviora pervenire; & cum, qui plebibus præerat, primus ad Martyrium ducebatur, quod similiter in prædictis Episcopatibus contingit*, ita in his ipsis terminis Thomas Sanchez l. 7. decal. c. 29. n. 67.

194 Ad 4. R. Distinguendum, an sermo sit de dispensatione Episcopi necessaria, ut Regularis promoveatur ad beneficium, ad quod de constitutionibus proprii Ordinis, aut lege Superioris prohibitus est; vel secus? in 1. casu non requiri, constat ex eo, quia in illis nihil potest Episcopus; in 2. R. non requiri, si tale beneficium subest Superiori talis Religiosi pleno jure, privativè ad Episcopum, secus, si ad eum spectet collatio, institutio, vel alius modus providendi, ex dict. n. 188. Et si sermo sit de beneficiis curatis, quibus annexa non est Dignitas (cum jure antiquo etiam Mendicantes ea potuerint obtinere ut tanquam probabilius tenet Sanchez cit. n. 37. in med. §. Caterum) etiam istis sufficeret licentia Superioris immediati, ut dictum est, quod de Franciscanis specificè affirmat Manuel qq. regul. tom. 2. q. 55. A. 2.

195 Ad 5. R. complures, apud Sanchez cit. n. 58. sequi affirmativam, sed contrarium dicendum est cum Sylvestro V. Rotum 3. q. 4. Rosella, eod. 2. & aliis, quos refert, & sequitur Sanchez ibid. 1. quia electioni Pontificis, à duabus partibus Cardinalium, sola hæresis opponi potest, ut notat Sanchez cit. n. 58. ex c. Licet. 6. de Elect. adeoque nulla exceptio alicujus defectus alterius, cujus oppositum in aliis electionibus jure humano requiritur, ut constet ex illis verbis in textu: *ille absque ulla exceptione ab Universali Ecclesia Romana Pontifex habeatur, qui à duabus partibus Cardinalium* (nam hi sunt electores,

ut ibi dicitur) electus fuerit, & receptus; sed consensus electi datus *dependentè à licentia sui Superioris*, in ejusmodi provisionibus Regularium, est requisitus *jure solùm humano*; ergo talis defectus exceptio, in dato casu, non potest opponi; sed ex dispositione juris pro eo casu, est omnino sublatus.

Ad 6. plures censent, quòd Religio- 196 sus semel legitimè electus, seu effectus Prælatus, aut Parochus, non amplius indigeat licentiâ Superioris Monasterii ad hoc, ut ad aliam Prælaturam, vel Parochiam promoveatur, eò quòd supposito 1. casu, sit ab ejus obedientia absolutus; ita Sanchez cit. n. 64. ubi loquens etiam de licentiâ Episcopi, pro hoc casu, ait: *nec exigitur licentia Episcopi*, nisi in solis casibus, in quibus ea esset necessaria ad Clerici secularis promotionem; quia, nullo alio speciali subjectionis modo, Episcopo subditur, quam alii seculares beneficiati, sic etiam Imola Clem. 1. de Elect. n. 41. quod tamen videtur accipiendum de Prælaturis, & beneficiis curatis, omnino independentibus à Superiore talis Religiosi, nec aliud exigentibus Ordinis Constitutionibus.

Ad 7. R. Superiorem, qui non justâ 197 causâ dicitur negat subdito regulari licentiam consentiendi, suæ electioni, cogi posse per suum Superiorem ad dandam prædictam licentiam. Arg. c. Nullus, de Jure Patronat. intelligitur autem per illum Superiorem, qui compellere inferiorem possit, *quilibet Superior* talis Superioris, *injustè* licentiam negantis; tum quia Superior illius Prælati, ejus negligentiam supplere potest, tum quia in tali casu dicta negligentia in Superiore inferiori, jurisdictio devolvitur ad ipsum illum Superiorem immediatum per c. *Quamquam*, de Elect. in 6. & c. Romana, de suppl. neglig. Prælat. in 6. Si autem quaras, quando censeatur Superior *injustè* negare illam licentiam? Castropalaus cit. tom. 2. tr. 3. D. 1. p. 3. §. 1. n. 20. censet, quòd tunc, si deneger, licet ad hoc concurrat *necessitas, & utilitas Ecclesie*, quin sufficiat sola utilitas; Sanchez autem citatus n. 68. Lessius l. 2. de Just. c. 41. dub. 12. n. 97. & alii, censent, sufficere *solam utilitatem Ecclesie*,

ut Superior *obligetur* licentiam concedere sic, ut, negando, irroget injuriam, consequenter, ut verum sit, quod *injustè* neget.

198 Mihi videtur distinguendum, & dicendum, ut opinio, *negans sufficere solam Ecclesie utilitatem*, procedat in casu, quo Regularis, per electionem vocatus ad Ecclesiam secularem, etiam *valde utilis* esset suæ Religioni. Nam tali casu Superior ejus, negans illi licentiam consentiendi electioni, de se facta, *non obligaretur*, utilitati Ecclesie secularis providere, *posthabitâ utilitate suæ Religionis*, vel cum ejus jactura; & ideo, requiri tunc etiam *necessitatem*, præter Casupropal. cit. tenent etiam Gloss. in c. *Quam sit* 18. q. 4. v. *ad ordinandum*; Ancharanus c. 51. *religiosus*, de Elect. in 6. n. 4. & alii: ubi verò talis electus non esset valde utilis, & sine aliquo suæ Religionis detrimento abesse posset, videtur omnino tunc sufficere solam utilitatem, ut ad licentiam concedendam superior etiam obligetur, quo datâ licentia consulat Ecclesie etiam seculari per licentiam datam suo subdito regulari, in electionem consentiendi sic, ut etiam in casu hujus solius utilitatis, negando illam, *injustè* illam negare diceretur, nec enim justè negat id, quod bono animarum valde utile est, si concedendo ipse nihil, vel modicum pati debeat, & constitutiones propriæ Religionis non obfrent.

199 Dices: ut regularis præficiatur Ecclesie seculari, curatæ, sola necessitas sufficit, ergo in nullo casu sufficit *sola utilitas*, ant. prob. ex c. *Priscis*, dist. 55. ubi Gelasius Papa dicit, de Monasterialibus disciplinis *catenus* ad aliquos esse instituendos, *cum in Ecclesiis cunctis sunt privatae Ministris, vel sufficientibus usque adeo despoliata servitiis, ut plebibus, ad se pertinentibus, divina munera supplere non valeant*, patet etiam consèq. quia hodie nulla talis urget necessitas, cum habeantur sufficienter Clerici seculares, qui talibus Ecclesiis præfici possint. Sed re. mihi omnino videri, non esse præficiendos Ecclesiis secularibus Religiosos, *seclusâ necessitate, vel utilitate animarum, & divini cultûs*, præsertim eos, qui vi

suæ professionis vocantur ad vitam solitariam, DEumque laudandum Psalms in Choro, & sanctis gemitibus in Cella, quando per seculares Clericos bene provideri potest talibus Ecclesiis, & curæ animarum sine bono Pastore valde periclitantium, an autem hodie, ubique, id fieri possit, aut etiam fiat? relinquimus aliorum considerationi, certè D. Gregorius *homil. in c. 10. Lucae*, meritò ingemiscens, quòd plures animarum instituti Pastores, magis temporalium cupiditati, quàm animarum bono studeant, eos sic alloquitur: *Pensemus, cujus damnationis sit, sine labore hic percipere mercedem laboris. Ecce ex oblatione fidelium vivimus; sed nunquid pro animabus fidelium laboramus? illa in nostrum stipendium sumimus, quæ, pro redimendis peccatis suis, fideles obtulerunt, nec tamen, contra peccata eadem, vel orationis studio, vel predicationis, ut dignum est, insudamus.*

*Negandum igitur est antecedens in 200 dicta objectione, *quantum est hodie*. Nam licet olim opus esset, cum utilitate concurrere necessitatem, hodie tamen satis est necessitas, aut utilitas, ut constat ex c. *pro utilitate*, 16. q. 1. ut allegat Sanchez c. 29. n. 39. videtur tamen rectius citari c. *cum pro utilitate*, quod est 34. in ea causa, & quæst. ibi: *cum pro utilitate Ecclesie aliquos Monachorum Episcopus probaverit in Clericali officio promovendos, cum Abbatis voluntate debent ordinari*: illa verò, quæ in jure Monasterii de facultatibus offeruntur, *nullâ diocesana lege ab Episcopis contingantur*. Ad prob. consèq. responderet Sanchez cit. dato, quòd tales reperiantur (nimirum Clerici non Regulares qui serviant Ecclesiarum necessitati) sufficere tamen nunc, *si Ecclesie utile sit, Regulares ei præfici*, quod verum esse vult n. 40. si talis Regularis ad alia Parochorum ministeria aptus sit, quamvis *ad prædicandum* ineptus, nil obfret, quo minus licitè possit ei Ecclesie curatæ præfici ob rationem dictam. Nec obfret c. *quod DEI timorem*, quia intelligitur id esse *Privilegium Predicationis*, id est, animarum curæ, & doctrinæ, cui Parochi incumbunt, etsi non concionentur. Et ita in propriis terminis tenet Lambertinus de Jure Patronatus, lib.

lib. 2. p. 1. quæst. 7. art. 19. n. 22. quod etiam apertè sentiunt Abbas *cap. non est*, n. 9. de voto, Angles in Summa, V. *Dispensatio*, n. 3. Ubi disjunctivè dicunt, si non est aptus *Officio prædicandi*, vel *cura*, ita Sanchez *loc. cit. l. 7. c. 29. n. 40.*

201 Ex hæcenus dictis colligitur, *spectato jure antiquo*, Religiosos, etiam *Monachos*, protulisse præfui Parochiis, ab animarum curæ, si hoc Ecclesiæ necessitas, vel utilitas exigebat, ut constat ex dict. annum: postea verò ab Innocentio III. fuisse immutatum *quoad Monachos*, non autem *quoad Canonicos Regulares*, ut habetur in *c. quod DEI timorem*. 5. de statu Monachorum, hodierno autem jure, nec Monachos, nec Canonicos Regulares, nec ullos alios Religiosos, vel in perpetuum, vel ad tempus, sine dispensatione Pontificis, posse assumi ad Parochias, vel Ecclesias curatas *seculares* (nisi Monasteriis sint unitæ) & hoc ex Decreto Gregorii XIII. super quo emanavit Declaratio à Congr. Tridentini, quam refert Sanchez *cit. c. 29. n. 71.* & Castropalaus *cit. p. 3. §. 1. n. 10.* Cum aliis, hujus Declarationis hæc sunt verba: *Sanctissimus Dominus noster Gregorius XIII. noluit licere Canonicis regularibus, etiam de licentia sui Generalis, absque permissu Summi Pontificis, assumere curam animarum, etiam ad tempus, multoque minus beneficium curatum ad tempus*; viderur tamen limitandum, ut notat Castropalaus *cit. n. 11.* ut non procedat in casu *necessitatis*, quando scilicet non inveniuntur Clerici seculares idonei, tunc enim præfici potest regularis: sicut econtrà, cum non inveniuntur regulares idonei pro beneficio regulari, præfici possunt seculares; quia *necessitas* caret lege, *cap. Si quis forte de furzis*. Convenientibus enim est beneficium gubernari per Clericos alienæ professionis, quam omni gubernatione destitui, vel iniquè gubernari, intellige *tantum ad tempus*, durante scilicet tali defectu aliorum quamvis aliàs ut notat Mandosius in *Praxi signature gratia, tit. de obtinendis dispensat. Monachorum pro beneficiis* affirmet, hodie non dispensari cum Monacho ad beneficium curatum (seculare) obrinendum.

Tom. III.

§. 2.

De beneficiis simplicibus, & duplicibus.

201 **A**ltera divisio beneficii Ecclesiastici est simplex, & non simplex, seu duplex. *Simplex* dicitur, quod non est aliquâ juris qualitate affectum; *non simplex*, quod, præter rationem beneficii, habet aliquam specialem, & solemnem juris qualitatem. Inter has juris qualitates numeratur. 1. *dignitas*, accepta specialiter, prout distinguitur ab Officio, & Personatu; sic enim sumi solet pro beneficio Ecclesiastico, habente jurisdictionem in foro externo, ut colligitur ex *c. de Multa*, de Præbend. & c. 1. de Consuetud. in 6. Deinde *Officium*, quod sumitur pro administratione rerum Ecclesiasticarum sine jurisdictione; 3. *Personatus*, seu eminentiam quædam, quâ quis, sine jurisdictione fori externi, præcedit alios in loco, in choro, in processionibus, in dandis suffragiis, in subscriptione, &c. 4. *Cura animarum*, de qua dicemus in seqq. Hinc beneficium Ecclesiasticum, solum institutum ad preces DEO fundendas, aliasque divinas functiones obeundas (ut sunt Canonatus, præstimoniam &c.) carens Dignitate, Officio, Personatu, vel animarum curâ, *simplex* dicitur, ut notat Pereyra in *Elucidario n. 1284. v. n. hic n. 148.* advertendum autem, ut monuimus *n. 145.* hoc verbum *dignitas*, quandoq; sumi latè, in quantum supponit pro gradu honoris, seu præminentia, præscindendo à jurisdictione, vel administratione annexa, adque adeo *dignitatem*, in hac acceptione, dici etiam de Officio, & Personatu, secus, si accipiatur præse, prout hic exposuimus, & diximus *n. 145.*

Notandum præterea, cum benefici- 201 um Ecclesiasticum, propriè dictum, & prout in jure Ecclesiastico de illo communiter sermo est, debeat non tantum institutione sua, sed etiam in subiecto, cujus confertur, esse *perpetuum*, ex *n. 152.* & importet jus percipiendi redditus annuos ex bonis Ecclesiæ, propter officium spirituale, ex *n. 151.* dignitatem, Officium, vel Personatum, quæ his conditionibus carent, non esse beneficia Ecclesiastica propriè, seu strictè sumpta, ut rectè notat Castropalaus *tom. 2. tr. 13.*

G

D. I.